

07.09.2012 События

Pe 8 septembrie curent se implinesc 20 ani de cand in Republica Moldova a inceput sa prinda contur si sa se materializeze notiunea de „proprietate intelectuala” prin cele doua forme ale ei „proprietatea industriala” si „dreptul de autor si drepturile conexe”.Pe parcursul acestor doua decenii s-a creat un mediu propice dezvoltarii sistemului de protectie a PI si premisele pentru diversificarea cailor de redresare a economiei nationale, inclusiv prin valorificarea produsului intelectual, implementarea inovatiilor si transferul tehnologic.Sistemul de protectie a proprietatii intelectuale este unul din cele mai importante attribute ale statalitatii Republicii Moldova, dreptul cetatenilor la proprietatea intelectuala fiind consfintit de Constitutia tarii.

Printre primele Decrete ale Presedintelui Republicii Moldova se numara si cele cu privire la crearea Agentiei de Stat pentru Drepturile de Autor (ADA) din 25 noiembrie 1991 (nr. 238) si cu privire la instituirea Agentiei de Stat pentru Protectia Proprietatii Industriale (AGEPI) din 25 mai 1992 (nr.120), care au constituit piatra de temelie a sistemului national de proprietate intelectuala. Acelasi lucru putem afirma despre cele doua Hotarari ale Guvernului Republicii Moldova:din 25 februarie 1992 prin care a fost aprobat Regulamentul Agentiei de Stat pentru Drepturile de Autor si din 8 septembrie 1992 prin care a fost aprobat Regulamentul si Structura Agentiei de Stat pentru Protectia Proprietatii Industriale. Anume aceasta data este considerata ziua de nastere a AGEPI, a carei Aniversare de 20 de ani o marcam actualmente.

In baza *Codului cu privire la stiinta si inovare*, nr. 259-XV din 15.07.2004, a fost efectuata unificarea institutionala a sistemului de proprietate intelectuala prin fuzionarea celor doua agentii, astfel fiind creat un singur oficiu de specialitate - Agentia de Stat pentru Proprietatea Intelectuala (AGEPI).

In prezent, AGEPI este unica autoritate nationala in subordinea Guvernului care acorda protectie juridica pe teritoriul Republicii Moldova obiectelor de proprietate intelectuala si promoveaza politica statului in domeniul proprietatii intelectuale, elaboreaza si asigura aplicarea politicilor stabilite in conformitate cu Programul de activitate al Guvernului, Planul de actiuni al Guvernului si strategiile nationale in domeniul sau de competenta.

Aniversarea de 20 de ani constituie un bun prilej de a evoca contributia AGEPI la crearea, dezvoltarea si afirmarea in Republica Moldova a unui Sistem de protectie a proprietatii intelectuale comparabil cu sistemele similare ale tarilor cu traditii considerabile in domeniu. In prezent, tara noastra este parte la 32 de conventii, aranjamente, tratate si acorduri regionale si internationale si colaboreaza pe baza de parteneriat reciproc avantajos cu o serie intreaga de oficii de specialitate din lume.

Legislatia nationala in domeniul proprietatii intelectuale a cunoscut o dezvoltare continua in paralel cu integrarea tarii in sistemul economic mondial. Astfel, aderarea Republicii Moldova la Organizatia Mondiala a Comertului in 2001, a fost precedata de adoptarea legilor cu privire la protectia obiectelor de proprietate intelectuala (inventii, soiuri de plante, design industrial, marci si denumiri de origine, topografii ale circuitelor integrate, obiecte protejate de dreptul de autor si drepturile conexe), precum si a legislatiei civile si administrative in scopul conformarii acestora cerintelor impuse de Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuala (Acordul TRIPS). In acelasi context, a fost adoptat un sir de amendamente la Codul penal, prin care au fost prevazute sanctiuni penale pentru cazurile de incalcare a drepturilor de PI.

Evolutia Republicii Moldova pe calea integrarii europene a determinat armonizarea legislatiei in domeniul proprietatii intelectuale cu *acquis-ul* comunitar, in scopul asigurarii unui nivel de protectie si de respectare a drepturilor de proprietate intelectuala echivalent celui existent in Uniunea Europeana si in conformitate cu angajamentul asumat in temeiul Acordului de Parteneriat si Cooperare intre Republica Moldova si UE.

Astfel, in perioada 2007-2010 intregul cadru legislativ ce tine de domeniul proprietatii intelectuale a

fost revizuit, fiind adoptate, in redactie noua, 6 legi speciale armonizate cu legislatia Uniunii Europene, ce reglementeaza protectia desenelor si modelelor industriale; marcilor; soiurilor de plante; inventiilor; indicatiilor geografice, denumirilor de origine si specialitatilor traditionale garantate; dreptului de autor si drepturilor conexe.

Cadrul juridic national actual in domeniul proprietatii intelectuale este pus actualmente in concordanta atat cu normele internationale, cat si cu cele ale UE. Totodata, **procesul de armonizare a legislatiei este unul continuu, chemat sa faca fata evolutiei dinamice a domeniului de proprietate intelectuala atat la nivel international, cat si regional.**

Cum e si firesc, pe parcursul celor 2 decenii de activitate, in prim-plan s-au aflat procedurile de examinare a cererilor si de acordare a protectiei juridice pentru obiectele de proprietate intelectuala (OPI), consolidarea cadrului normativ-legislativ, armonizat cu prevederile *Acquis*-ului comunitar adus in concordanta cu cel european, examinarea si inregistrarea contractelor de transmitere a drepturilor de proprietate intelectuala (DPI), revalidarea statutului juridic al obiectelor protejate, examinarea litigiilor aparute in procesul examinarii si valorificarii obiectelor de proprietate intelectuala, inregistrarea operelor protejate de dreptul de autor si drepturile conexe si efectuarea controalelor cu scopul de a aprecia legalitatea valorificarii acestora.

Rezultatele activitatii inventive si de brevetare/inregistrare a OPI din momentul infiintarii AGEPI pana in prezent (1993-2012) ne demonstreaza ca, in pofida conditiilor economice precare, inventatorii si cercetatorii din Republica Moldova completeaza patrimoniul universal cu cele mai progresive solutii tehnice, tehnologii avansate, materiale si procedee noi, iar producatorii si oamenii de creatie autohtoni constientizeaza tot mai mult necesitatea protectiei inventiilor, marcilor, desenelor/modelelor industriale, drepturilor de autor si drepturilor conexe etc.

In perioada 1993-2011 la AGEPI au fost depuse 107765 decereri de inregistrare a obiectelor de proprietate industriala. Dintre acestea, pe cale nationala au fost depuse 799 de cereri de brevet de inventie si peste 92000 de cereri pentru marci. In aceeasi perioada AGEPI a acordat titluri de protectie ale Republicii Moldova pentru 96313 de obiecte de proprietate intelectuala. Astfel, la 31 decembrie 2011 pe teritoriul tarii noastre erau valabile peste 46000 de marci internationale, inregistrate prin procedura Aranjamentului de la Madrid, circa 3000 de inregistrari ale modelelor si desenelor industriale prin procedura Aranjamentului de la Haga, circa 800 de denumiri de origine, inregistrate prin procedura Aranjamentului de la Lisabona, si peste 4000 de brevete eurasiatice.

Desi inregistrarea operelor protejate prin dreptul de autor este facultativa, in perioada 2003-2011 au fost inregistrate 2570 de asemenea obiecte. Dintre acestea, 145 sunt obiecte de provenienta straina, printre care 81 de opere ale autorilor italieni, 15 - din Federatia Rusa, 15 - din Ucraina, 9 - din Romania, 6 - din Regatul Unit al Marii Britanii, 5 - din Franta, 4 - din Grecia, 3 - din SUA si 2 - din Israel. In topul general al inregistrarilor se afla operele literare si stiintifice.

Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuala (BOPI), editat lunar de AGEPI, contine datele referitoare la cererile de inregistrare si la OPI inregistrate. Brevetele publicate sunt o sursa pretioasa de informare tehnica si comerciala. Informatia publicata este plasata si pe web site-ul AGEPI, se transmite pentru editarea CD-ului regional de brevete „CISPATENT”, precum si pentru bazele de date regionale „IMPADOC” si „EAPATIS”. Informatia in cauza este actualizata in permanenta pe web site-urile AGEPI: www.agepi.gov.md [1], www.infoinvent.md [2], www.db.agepi.md [3], precum si pe portalul informational Intranet. Pentru a facilita navigarea celor ce folosesc informatia pusa la dispozitie de catre AGEPI prin intermediul Internetului, recent pagina www.agepi.gov.md [1] a fost modernizata.

Tot mai multi utilizatori acceseaza in mod gratuit informatiile plasate pe web site-ul AGEPI. Este vorba de Buletinul Oficial de Proprietate Industriala (BOPI), revista de proprietate intelectuala „Intellectus”, bazele de date „Inventii”, „Soiuri de plante”, „Marci”, „Design Industrial” si „Rezultate stiintifice. Prin intermediul site-ului AGEPI utilizatorii pot accesa si bazele de date specializate ale altor tari.

Cea mai mare parte a informatiilor din domeniul PI este oferita solicitantilor din tara noastra de catre AGEPI, care detine **Colectia Nationala de documente in domeniul proprietatii**

intelectuale. La moment, aceasta numara circa 26,5 mln de documente nationale si din alte tari, majoritatea - in format electronic.

In vederea reducerii cheltuielilor suportate de solicitanti pentru obtinerea drepturilor de PI, in 2011 AGEPI a inceput sa implementeze mecanismul de depunere electronica a cererilor de protectie. Totodata, unele categorii de solicitanti (invalidii, pensionarii, studentii, persoanele fizice si juridice cu venituri mici) au beneficiat de scutirile de taxe, totale sau partiale, acordate in conformitate cu legislatia in vigoare, iar organizatiile din sfera cercetarii si inovarii sunt scutite in primii cinci ani de mentinerea in vigoare a titlurilor de protectie.

Protectia juridica a OPI ofera titularilor de drepturi posibilitatea de a incheia contracte de licenta, cesiune, franchising si gaj care, de altfel, sunt generatoare de venituri considerabile. In Republica Moldova practica transmiterii drepturilor asupra OPI s-a dezvoltat in paralel cu sistemul de protectie juridica a acestora. In perioada 1993-2011 la AGEPI au fost inregistrate 1887 de contracte de transmitere a drepturilor, inclusiv 204 contracte de licenta si 1661 de contracte de cesiune, 16 contracte de franchising si 6 contracte de gaj, numarul lor crescand pe an ce trece.

Vrem sa mentionam in mod deosebit faptul ca dezvoltarea si consolidarea Sistemului national de proprietate intelectuala a avut loc sub semnul **colaborarii multilaterale la nivel international**. Succesele realizate in acest sens se datoreaza in mare parte sprijinului de care a beneficiat si continua sa beneficieze tara noastra, in primul rand din partea Organizatiei Mondiale de Proprietate Intelectuala (OMPI), Oficiului Eurasiatic de Brevete (OEAB), Oficiului European de Brevete (OEB) si oficiilor de specialitate din Romania (Oficiul de Stat pentru Inventii si Marci si Oficiul Roman pentru Dreptul de Autor). In ultimul deceniu s-a amplificat colaborarea bilaterala a AGEPI cu oficiile de PI de peste hotare, in special din Danemarca, Franta, Ungaria, Bulgaria, Cehia, Elvetia, Turcia, Federatia Rusa, Ucraina, Kazahstan si multe alte tari.

Colaborarea la nivel national tine in mare parte de activitatea de promovare a sistemului de protectie a proprietatii intelectuale, precum si de diseminare a cunostintelor privind avantajele si beneficiile pe care le pot avea agentii economici urmare obtinerii drepturilor exclusive, activitate efectuata sub egida Guvernului Republicii Moldova si in comun cu alte autoritati ale administratiei publice centrale, institutii si organizatii din republica. In acest scop AGEPI a incheiat un sir de acorduri bilaterale si planuri de actiuni comune cu Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, Organizatia pentru Dezvoltarea Sectorului Intreprinderilor Mici si Mijlocii, Organizatia pentru Atragerea Investitiilor si Promovare a Exportului din Moldova, Camera de Comert si Industrie a Republicii Moldova, Academia de Stiinte a Moldovei, un sir de universitati si biblioteci din republica, UIR „Inovatorul”, CIE „Moldexpo” SA etc.

In scopul abordarii operative, complexe si strategice a problemelor legate de functionarea sistemului de proprietate intelectuala, in anul 2008 a fost creata **Comisia Nationala pentru Proprietatea Intelectuala** - organ consultativ pe langa Guvern, constituit in scopul coordonarii si asigurarii interactiunii ministerelor, altor autoritati administrative centrale, precum si a titularilor drepturilor de proprietate intelectuala in activitatile orientate spre dezvoltarea si consolidarea sistemului national de proprietate intelectuala, combaterea si prevenirea incalcarilor drepturilor de proprietate intelectuala si lupta cu contrafacerea si pirateria, importul si comercializarea in Republica Moldova a produselor contrafacute si piratate.

In vederea preluarii celor mai bune practici europene de respectare a drepturilor de PI, in tara noastra, a fost implementat cu succes **Proiectul Twinning “Suport pentru implementarea si respectarea drepturilor de proprietate intelectuala in Republica Moldova”**, finantat de UE. Proiectul in cauza a contribuit la ameliorarea comunicarii dintre institutiile guvernamentale responsabile de implementarea si respectarea drepturilor de PI, a consolidat activitatea organizatiilor de gestiune colectiva a drepturilor de autor si conexe, a sporit nivelul de constientizare a importantei protejarii drepturilor de PI si a contribuit la dezvoltarea sistemului national de protectie a indicatiilor geografice si denumirilor de origine a produselor.

In cadrul Proiectului Twinning “Suport pentru implementarea si respectarea drepturilor de proprietate intelectuala in Republica Moldova” si cu suportul OMPI, AGEPI a organizat si desfasoara in perioada 26 aprilie-27 octombrie 2012 **Campania publica “STOP Pirateria si**

Contrafacerea!". Prin aceasta actiune organizatorii isi propun sa sensibilizeze o parte cat mai mare a societatii, in special tanara generatie, cu referire la efectele negative ale fenomenelor contrafacerii si pirateriei asupra dezvoltarii economice, sociale si culturale a tarii.

Promovarea proprietatii intelectuale si acordarea asistentei de specialitate raman actiuni actuale si prioritare pentru functionarea eficienta a sistemului national de proprietate intelectuala. Pe parcursul intregii perioade de existenta, AGEPI a acordat o atentie deosebita acestor servicii, menite sa stimuleze activitatea de brevetare/inregistrare a OPI, sa impulsioneze creativitatea si valorificarea legala a drepturilor de PI. Printre cele mai solicitate se numara serviciile ce tin de obtinerea drepturilor de PI: cercetari documentare, consultatii privind perfectarea cererilor de protectie, utilizarea bazelor de date in domeniu, dar si cele ce tin de realizarea drepturilor (intocmirea si inregistrarea contractelor de licenta, cesiune si gaj, evaluarea si punerea la evidenta contabila a OPI).

Indicii de performanta ai AGEPI din ultimul deceniu deriva din diversitatea serviciilor prestate si actiunilor de promovare realizate. In acest scop, au fost editate 466 de publicatii periodice, lucrari metodice si de popularizare a domeniului de PI, au fost organizate 196 de seminare tematice (nationale, regionale si cu participare internationala) pentru diverse categorii de utilizatori, prezentate standuri expozitionale si efectuate activitati de diseminare a informatiei si de consultanta in cadrul a 180 de expozitii nationale si 63 de expozitii internationale. In mass-media nationala au fost publicate circa 600 de materiale din domeniu de referinta, au fost organizate 152 de emisiuni Radio si TV, 33 de conferinte de presa, 27 de concursuri nationale, 20 de manifestari de amploare consacrate PI, au fost acordate peste 75.000 de consultatii, efectuate 4803 cercetari documentare.

Cercetarile de marketing in scopul implementarii inovatiilor sunt un imperativ al timpului, pentru ca in conditiile unei concurente libere consumatorul este cel ce dicteaza situatia pe piata. Din pacate, in Republica Moldova acest lucru nu este inteles pana la capat nici de producatori, dar nici de inventatori, de aici si nivelul redus al solicitarii si implementarii ulterioare a inventiilor in industrie. Este un fapt regretabil, deoarece inventiile pe care le prezinta inventatorii moldoveni sunt apreciate nu doar la nivel national, dar si international, fiind mentionate cu medalii la toate saloanele internationale, ceea ce demonstreaza competitivitatea lor pe plan international.

Sistemul de proprietate intelectuala este foarte dinamic si se caracterizeaza printr-o capacitate remarcabila de a evolua si a se adapta in noile conditii social-economice. Performantele tehnologice curente, in special cele din domeniul tehnologiilor informationale si biotehnologiei, precum si evolutia societatii insasi, necesita o reevaluare permanenta a sistemului. Agenda activitatilor de baza ale AGEPI privind asigurarea functionarii si modernizarii Sistemului national de protectie a PI include si angajarea in cadrul unui sir de programe, strategii, planuri de nivel national, sectorial sau international, precum: Programul de Activitate al Guvernului „Integrarea Europeana: Libertate, Democratie, Bunastare. 2011-2014”; Programul de dezvoltare strategica al AGEPI pentru anii 2012-2014; Planul de activitati comune cu OMPI si OEB pentru anii 2012 si 2013; Programul de stat pentru sustinerea dezvoltarii IMM pentru anii 2012-2014, si desigur realizarea Planului de actiuni pentru anii 2012-2014 privind implementarea Strategiei Nationale de Proprietate Intelectuala a RM pentru anii 2012-2020, care urmeaza a fi aprobata in viitorul apropiat.

Momentul aniversar pe care il traieste astazi AGEPI este pentru colectivul Agentiei un bun prilej de a face o retrospectiva a drumului parcurs in acesti 20 de ani, a realizarilor si a rezervelor neexplorate, de a-si mobiliza intregul potential de munca pentru indeplinirea cu succes a sarcinilor puse in fata sa de Guvern, pentru a raspunde tuturor provocarilor inerente unei evolutii plenare in noile conditii social-politice si economice.

In conformitate cu misiunea sa, AGEPI va continua promovarea politicilor in domeniul proprietatii intelectuale si eficientizarea sistemului de protectie a obiectelor de proprietate intelectuala, care sa incurajeze progresul tehnologic, sa stimuleze creativitatea si sa contribuie la dezvoltarea economica, sociala si culturala a Republicii Moldova.

Pe 8 septembrie curent, incepand cu orele 11.00, in Sala mare a Palatului Republicii va avea loc Sedinta festiva consacrata Aniversarii de 20 de ani de la fondarea AGEPI. Sedinta va fi prezidata de catre dna Lilia Bolocan, Director general AGEPI, care va face o

trecere in revista a rezultatelor obtinute de Agentie pe parcursul celor 20 de ani de activitate. La sedinta va participa conducerea de varf a tarii, reprezentantii comunitatii de cercetatori si inventatori, ai mediului academic si universitar, oameni de afaceri, oaspeti de peste hotare, reprezentantii corpului diplomatic acreditat la Chisinau, parteneri si reprezentanti ai mass-media si, bineinteles, colectivul AGEPI.

Istoria Agentiei de Stat pentru Proprietatea Intelectuala a Republicii Moldova, care a implinit doua decenii de la fondare, nu poate fi comparata cu istoria de zeci si chiar sute de ani a altor oficii de proprietate intelectuala de peste hotare, insa realizările obtinute de tara noastra in acest domeniu de o importanta primordiala sunt pe drept cuvânt impresionante. Totodata, meritul specialistilor AGEPI in crearea, consolidarea si dezvoltarea Sistemului national de proprietate intelectuala este inestimabil.

Serviciul de presa AGEPI Tel. 400-588, 400-657

Источник: <https://www.agepi.md/ru/node/4468>